

forstigtigere, end man gjorde det dengang. Jeg forglemte at nævne en Bet, ad hvilken ogsaa efter mit personlige Kjendskab til de paagjældende Forhold ikke faa af de i Meddelelserne angivne Forhold ere forsvundne. De ere forsvundne, fordi vedkommende Ciere selv drive dem uden i mindste Maade at være enten Herremænd eller i Besiddelse af Gods; de ere forsvundne som Fæstegaarde derved, at vedkommende Ciere fra 1850 eller deres Børn nu selv drive disse Gaarde som de eneste Gaarde, de eie, altsaa fuldstændig lovmedholdeligt, men ikke destomindre maae de selvsølgelig findes paa det statistiske Bureaus Meddelelser som tilbageblevne Fæstegaarde, da Bureautet ikke har kjendt anden Afløbscanal for Fæstegaardenes Masse end Salg; kun det Solgte er blevet meddeelt det statistiske Bureau, kun det er fradraget.

Frederiksen: Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) støttede idag sin ærede Collega fra Sorø (Alberti) ligeoverfor mig, naar jeg igaar paastod, at hans historiske Fremstilling ikke var ganske correct, at det ikke var rigtigt, naar han igaar bestemt udtalte, at det ikke var Godseierne, der havde Skylden i, at man ikke var kommen videre i 1856, men at det var den daværende Regjering. Hvorledes var det, at det blev fremsat? Det var jo først det ærede Medlem fra Aalborg (Zahle), der gjorde et stort politisk Anfald paa den daværende Regjering for alt det Store, der politisk var skeet. Derefter kom det ærede Medlem fra Sorø og skød Skylden for, at man ikke var kommen videre i dette Livsspørgsmaal for den indre Udvikling i Landet, over paa Regjeringen; Godseierne, sagde han, vare meget villige, og det var kun den doctrinaire Regjering, som ikke havde nogen Interesse deri, som var imod det. Det var derimod, at jeg nedlagde en bestemt Indsigelse, og jeg troer, trods hvad der blev udtalt af det ærede Medlem for Svendborg, at jeg havde fuldkommen Ret i, hvad jeg dengang sagde. Det er forøvrigt ganske mærkeligt, hvorledes man hører sig ad med at finde Skylden. Naar Noget ikke er gjort, saa er det Regjeringen,

der har Skylden, og naar noget Godt er gjort, og som saadant vil det ærede Medlem selv erkjende den Reform, som er skeet ved Loven af 19de Februar 1861, saa er det ikke Regjeringen, der er kommen med det, men saa bliver det Godseierne, der skulle have Vren. Det er en ny Maade at tage Tingen paa, som jeg ganske vist nok fortaaar fra det ærede Medlems nuværende Standpunkt, men som jeg ikke kan høre paa uden at nedlægge en bestemt Indsigelse derimod. Overfor det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds skal jeg kun komme med et Par Citater, som jeg antager, at han vil anerkjende for paalidelige, med Hensyn til hvorledes Forholdet var i 1856, da Regjeringen modsatte sig det den Gang indbragte Lovforslag. Jeg troer ikke, det var rigtigt, jeg troer netop, at Regjeringen udtrykkelig erklærede, at den netop ikke kunde udtale sig bestemt om det, hvorman den Gang havde samlet sig, fordi det maatte berøe paa Enkelthederne, og at det udtrykkelig blev fremhævet, at naar Regjeringen ikke havde udtalt sig bestemt, var det blandt Andet, fordi der den Gang var en midlertidig Indenrigsminister. Min Kilde er det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds. Han anfører selv dette i den Session, som kommer efter. Jeg finder dernæst en Skrivelse fra Bondevenneshkabets Bestyrelse efter Sessionen 1856, altsaa efter den Session, hvori det ærede Medlem siger, at Regjeringen erklærede, at den ikke vilde Noget, og denne Skrivelse af 26de September 1856, under hvilken staaer det ærede Medlems Navn, henviser til, at Regjeringen var velvillig mod Sagen. Det ærede Medlem erklærer altsaa selv, at Regjeringen er velvillig imod den, og han siger, at den Omstændighed, at Ansgaard, som var med til at stemme for det Forslag, hvorman havde samlet sig, var bleven optagen i Ministeriet, netop antyder, at Regjeringen viser sig velvillig imod Sagen; det er fuldkommen rigtigt, men det er noget ganske Andet, end hvad han fremhævede idag. I den samme Skrivelse hentydede han til, at det er dem ude i Landet, som have de mange Penge, der vare imod Sagen. Komme vi til den følgende Session